

“Aanpak Outcross Sanus Canibus”

Ras

De Oudduitse Herder (ODH) is middelgroot, licht gestrekt, krachtig en goed gespierd, de knoken zijn droog en de totaalstructuur is vast.

De ODH moet in zijn karakterbeeld evenwichtig, zenuw vast, zelfverzekerd, absoluut onbevangen en (zonder prikkeltoestand) goedaardig zijn. Daarbij is hij opmerkzaam en handelbaar.

Voor de volledige ras omschrijving zie de rasstandaard.

Fokdoel

Het fokken van een gezonde en stabiele ODH die zoveel mogelijk voldoet aan de rasstandaard met een COI (Coëfficiënt of inbreeding) onder de 10% en het streven naar een fokpopulatie met een brede genenpoel.

Populatie

De huidige fokpopulatie bestaat uit honden met een te hoge COI (30 tot boven de 40%) en mede hierdoor oplopende problemen met gezondheid, fertiliteit, kleine nesten en instabiel gedrag.

Gezondheidsproblemen

We zien in toenemende mate bijvoorbeeld maag & darm problematiek, slokdarmverlamming, pannus, allergieën, medicatie intolerantie, moeizame dekkingen en afnemende grootte van nesten.

De aandoeningen waarop de (ODH) fokdieren getest moeten zijn:

Heupdysplasie (HD A of B)

Elleboogdysplasie (Vrij, of grensgeval)

Hypofysaire Dwerggroei (Vrij of drager)

Via DNA - Embark (Vrij of drager):

- DM
- Achromatopsie
- CLAD III
- Hemofilie A
- Scott Syndrome
- HUU
- MDR 1
- MPS VII
- RCND
- XHED of X

Stichting Promovere Sanus Canibus

Outcross

Wetenschappelijk is vastgesteld dat er een link te leggen is tussen de vele aandoeningen en ziektes en de veel te hoge verwantschap binnen het ras.

Door gebruik te maken van outcross wordt de diversiteit in de genenpoel vergroot en zal de gezondheid toenemen als de verwantschap daalt.

Het doel is om beschikbare en genetisch interessante “niet ODH” fokhonden te vinden die een goede toevoeging zijn voor de ODH populatie.

Dit is te bereiken door combinatie van outcross te richten op:

- Nest COI van 0% (of zo dicht mogelijk bij)
- Geen risico op rasrelevante gezondheidsproblemen waarbij gekeken wordt naar de ras eigenschappen, waaronder ziektes en aandoeningen, van beide ouderdieren

Plan

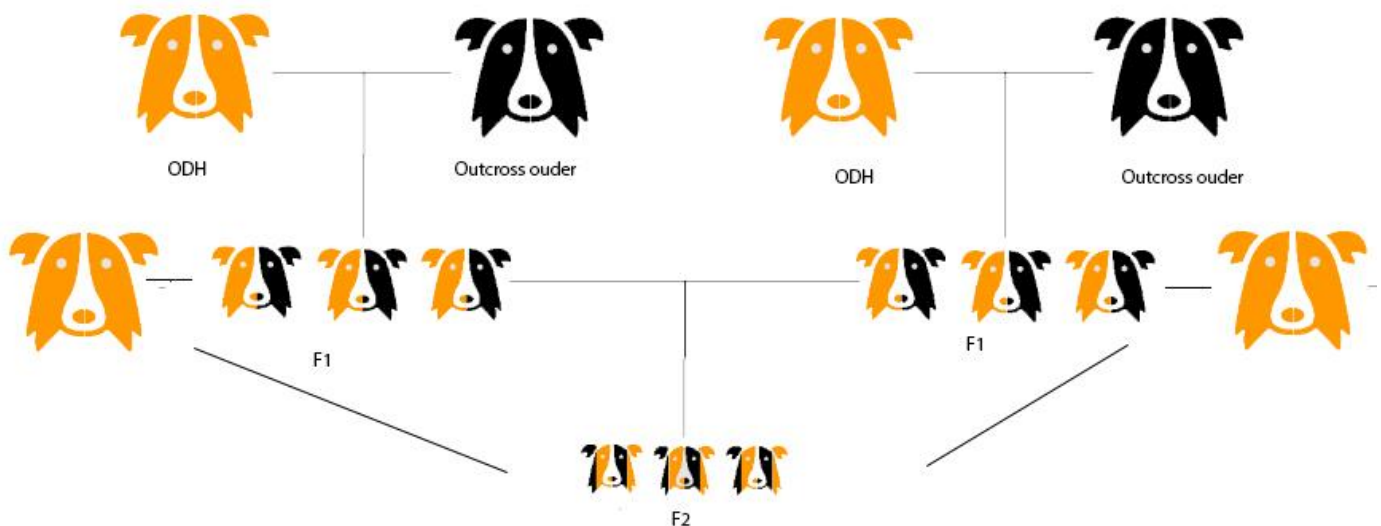
- Dekreu
Een dekreu mag max. **8** dekkingen verrichten en er is een wachttijd van 18 maanden na de eerste succesvolle dekking om de nakomelingen te kunnen monitoren.
 - Een outcross reu (volledig ander ras en niet aangekeurd bij Sanus Canibus) mag maximaal 2 nesten gedurende zijn leven voortbrengen binnen Sanus Canibus met goedkeuring van het bestuur.
 - Een outcross reu (volledig ander ras en niet aangekeurd bij Sanus Canibus) moet voldoen aan alle gezondheidseisen van zijn eigen ras(vereniging) alsook die relevant zijn voor de ODH en redelijkerwijs te testen zijn. De gezondheidsuitslagen worden beoordeeld door het bestuur.
 - Een reu voortkomend uit een outcross combinatie moet voldoen aan alle gezondheidseisen uit het fokreglement en aangekeurd worden bij Sanus Canibus en kan vervolgens ingezet worden als zijnde een “ (F1) Oudduitse herder”
- Herhaalcombinaties
Dezelfde combinatie mag maximaal **2** keer gemaakt worden
- Teef
 - Een outcross teef (volledig ander ras en niet aangekeurd bij Sanus Canibus) te dekken door een ODH reu mag maximaal 2 nesten gedurende haar leven voortbrengen binnen Sanus Canibus met goedkeuring van het bestuur.
 - Een outcross teef (volledig ander ras en niet aangekeurd bij Sanus Canibus) te dekken door een ODH reu moet voldoen aan alle gezondheidseisen van haar eigen ras(vereniging) alsook die relevant zijn voor de ODH en redelijkerwijs te testen zijn. De gezondheidsuitslagen worden beoordeeld door het bestuur.
 - Een teef voortkomend uit een outcross combinatie moet voldoen aan alle gezondheidseisen uit het fokreglement en aangekeurd worden bij Sanus Canibus en kan vervolgens ingezet worden als zijnde een “(F1) Oudduitse herder”
- Herhaalcombinaties
Dezelfde combinatie mag maximaal **2** keer gemaakt worden

Verwantschap

De inteeltcoëfficiënt van de fokcombinatie welke voorspeld wordt door Embark mag het liefst niet hoger dan 30%. Elk jaar zal er besproken worden of dit percentage omlaag kan, naar wat haalbaar is met de huidige generatie. Het doel is om uiteindelijk een populatie te bereiken die een COI heeft van om en nabij de 10%.

F1, F2 en F3 generaties

De “uitkomst” van een outcross wordt hieronder benoemd als de “F1 generatie”. Wanneer een hond uit een F1-nest weer gebruikt wordt in de fok zullen nakomelingen hiervan de naam “F2 generatie” krijgen. Zie onderstaand schema.

- Gebruik F1 generatie

Om zoveel mogelijk rendement uit een outcross te halen is het van belang dat (zoveel mogelijk) geboren pups op de leeftijd van 1 jaar of ouder gescreend worden op alle aandoeningen uit het fokreglement + aangekeurd worden op een aankeuring van Sanus Canibus. Zo kunnen de nakomelingen worden gemonitord op gezondheid, karakter, exterieur en bruikbaarheid voor de populatie.

- COI, percentage ODH en gezondheidsuitslagen van de F1 generatie worden vastgelegd in ZooEasy
- Voor de F1, F2 en F3 generatie komt er een aparte codering
- Alle pups van een outcross combinatie worden rondom de leeftijd van 10 maanden uitgenodigd voor een speciale Jonge Honden dag voor binding met elkaar en het monitoren van de honden.
- Alle pups van een outcross combinatie worden op een leeftijd vanaf 16 maanden uitgenodigd voor een aankeuring en selectie op fokgeschiktheid

Stichting Promovere Sanus Canibus

Als fokker van een outcross nest is het dus verstandig op zoek te gaan naar diverse nieuwe eigenaren die open staan voor het gebruik van hun hond voor voortplanting in de zin van dit plan met de restrictie dat alles klopt qua gezondheid en aankeuring. Daarbij is het van belang dat meerdere nestgenoten, bij gebleken geschiktheid, worden ingezet om zoveel mogelijk variatie te genereren. Het is hierbij zo dat er liever 4 reuen uit één nest allemaal één dekking doen, als één reu 4 dekkingen.

De fokker is verplicht ziekten en/of afwijkingen (zowel erfelijk, aangeboren als later ontstaan) van fokdier, nestgenoten en nakomelingen (voor zover bekend) binnen 1 maand na constatering te melden aan het bestuur van Sanus Canibus. Het bestuur zal aan de hand van de ernst van de ziekte en/of afwijking beslissen of het ouderdier (en eventueel nestgenoten, nakomelingen) voor de fokkerij kan worden behouden of moet worden uitgesloten.

- Gebruik F2 en F3 generatie

Ook voor de volgende generaties is het van belang om (mits gezond en aangekeurd) hun bijdrage aan de populatie te doen. Zie F1 generatie

Methode van inkruisen

Druppel methode (backcross)

Dit houdt in dat er druppelsgewijs “vreemd bloed” in de populatie wordt ingebracht wat zich naderhand vermengt in de bestaande populatie. Door na een gedane outcross weer terug te kruisen met een ODH wordt de inteelt over de gehele populatie verlaagd en daardoor kunnen erfelijke gebreken worden verminderd. Deze aanpak lijkt het meest haalbaar voor de meewerkende fokkers maar vraagt wel commitment voor vele jaren.

Met elke terugkruising vermindert het effect van de outcross met de helft, daarom moet er zo vaak als nodig outcross toegepast blijven worden om het COI blijvend te verlagen.

Inzet outcross honden:

Omdat het niet evident is dat er een overschot zal ontstaan aan beschikbare fokdieren uit de te maken outcross-nesten wordt er voorsnog niet voor gekozen een beperking in te stellen op het aantal dieren waarmee gefokt mag worden.

Om zo divers mogelijk te fokken is het vanaf een F2 kruising mogelijk om (met instemming van het bestuur) een nieuwe outcross te doen met een hond uit een ander ras als de oorspronkelijke outcross

Doel van de outcross

Verbeteren gezondheid, verlagen COI, versterken stabiliteit karakter.

Het behouden van de ODH kenmerken.

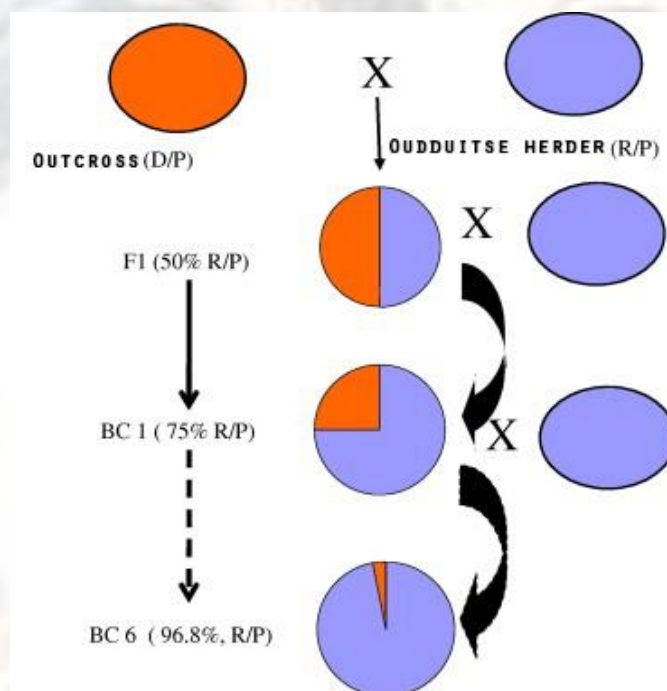
Een grote differentiatie in de genen.

1. nest COI van 0% (of zo dicht mogelijk):

Dit is een ambitieus doel. Twee punten van voorzichtigheid:

- Ten eerste is een nest COI van 0% onrealistisch omdat zelfs honden van gemengd ras (met ~ 6 rassen) meestal tussen 0-1% COI hebben. Behorend tot hetzelfde soort maakt dat alle honden in zeer geringe mate aan elkaar verwant zijn en dat komt tot uiting in deze zeer lage COI-waarden. Een outcross nest zal dus minstens een verwachte COI van <10% moeten hebben om van toegevoegde waarde te zijn voor de populatie.
- Ten tweede is het bereiken van een zeer laag nest COI voor de F1-kruisingen zeer waarschijnlijk, maar door backcrosses (terug-in-kruisen met de ODH) zal de COI weer snel stijgen. (Zie het voorbeeld hieronder).

Het ras breed verlagen van de COI vereist een inzicht en beoordeling van verkregen data om dit te kunnen bereiken en zal zeker een langere tijd gaan duren.

Oranje cirkel = outcross ouder

Paarse cirkel = Oudduitse herder ouder

Zichtbaar in deze schematische weergave is, dat het percentage outcross ouder per generatie heel hard zakt en het COI dus derhalve weer flink oploopt. Blijven outcrossen is dus noodzakelijk.

Opmerking:

Ras breed een zeer lage COI van 0-1% te verkrijgen zal waarschijnlijk ook minder consistentie en meer diversiteit in uiterlijk binnen het ras veroorzaken. Een COI van rond de 10% moet haalbaar zijn om een homogene populatie te behouden.

Stichting Promovere Sanus Canibus

2. Doel: geen risico lopen op ras-relevante gezondheidsproblemen:

De prevalentie/invloed van genetische gezondheidsproblemen binnen de stichting is al zeer laag- <5%. Hiervan is een gezondheidsrapport beschikbaar welke door fokkers bij de stichting is op te vragen. Volledige zuivering van gezondheidsproblemen zal zeker nog enige tijd duren, indien dit al mogelijk is, zeker zonder genetische tests (zoals bij Pannus en allergieën.)

Het aanpakken van gezondheidsproblemen en ongewenste eigenschappen moet langzaam worden gedaan, anders beperken we de genenpool (en genetische diversiteit) binnen de ODH. Het gebruik van drager- of zelfs risicohonden niet volledig vermijden bij het maken van combinaties om zo te voorkomen dat er te veel honden met bruikbare eigenschappen worden uitgesloten van de fokkerij.

Monitoring van de invloed van elke ziekte/gezondheidsaandoening naast het zorgvuldige fokken + outcrosses binnen de stichting zullen belangrijk zijn.

Opmerking:

Er blijven aandoeningen, die we alleen fenotypisch kunnen testen (heupen, ellebogen, schouders, enz.) en tot nu toe is onze vooruitgang bij het verminderen van deze eigenschappen van populaties redelijk arm/betrekkelijk. Ook dit zal gemonitord dienen te worden!

Inspanningen

Om de problemen binnen de populatie in kaart te brengen zijn alle fokdieren en nakomelingen vanaf 2021 Embark getest. Hierdoor is er ongelooflijk veel data beschikbaar gekomen met betrekking tot verwantschap, erfelijke aandoeningen, fysieke kenmerken en nog onbekende aandoeningen cq kenmerken.

Er is een pilot met ouderschapsverificatie via Embark met positief resultaat doorgevoerd en daar is een certificaat voor ontwikkeld en beschikbaar.

Beknorte procedure gebruik outcross honden

- Alle honden moeten voldoen aan de gezondheidseisen van de ODH en van zijn eigen ras-specifieke gezondheidseisen. Bovendien moeten beide ouderdieren Embark getest zijn.
- De combinatie “dekaanvraag” moet in overleg gebeuren met Bureau Fokbeleid.
- Bureau Fokbeleid bepaalt hoeveel en welke outcross-nesten er per jaar geboren mogen worden.
- Alle outcross combinaties en hun nakomelingen worden intensief gevolgd. Alle gegevens worden naast de bestaande administratie tevens in een aparte administratie bijgehouden om overzicht van de outcross te kunnen behouden.

Stichting Promovere Sanus Canibus

- De fokkers die mee willen werken aan een outcross zullen intensief worden begeleid in het zoeken en selecteren van een outcross-partner. Ook wordt de fokker ondersteund bij het plaatsen van de outcross pups en er wordt in overleg bepaald welke pups eventueel geschikt zouden zijn voor verdere inzet in het outcross programma. Deze pups zullen met zorg geplaatst worden bij eigenaren die bereid zijn deze honden beschikbaar te houden voor het outcross project.

Resultaat:

Met terugwerkende kracht tot 1 januari 2023 is dit plan in werking gesteld en draagt het de naam "Aanpak Outcross Sanus Canibus". Er zal zoveel als mogelijk via de bestaande kanalen (platform-nieuwsbrief etc.) aandacht worden besteed aan de uitvoering van het plan. Tevens is besloten om gedurende de komende jaren het Outcross proces te monitoren en daar waar noodzakelijk bij te stellen, dit zal een in de Bestuursvergaderingen terugkerend proces zijn om opgedaan voortschrijdend inzicht constant te kunnen verwerken in het plan "Aanpak Outcross Sanus Canibus"

Vastgesteld:
05-08-2023